

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 kwietnia 2015 r.

Sąd Rejonowy w Pruszkowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Grażyna Paczesna

Protokolant: Justyna Maciejak

Po rozpoznaniu w dniu 23 kwietnia 2015 r. w Pruszkowie

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletnich: A. D. i W. D. (1), reprezentowanych przez przedstawiciela ustawowego – matkę H. D.

przeciwko J. D. i W. D. (2)

o alimenty

I. Zasądza – poczynając od dnia 17 listopada 2014 r. – od pozwanych: J. D. i W. D. (2) – tytułem alimentów na rzecz każdego z wnuków: A. D. urodzonego dnia (...) w P. oraz W. D. (1) urodzonej (...) w P. – kwot po 50 (pięćdziesiąt) złotych miesięcznie od każdego z pozwanych na rzecz każdego z wnuków (łącznie kwotę 100 (sto) złotych miesięcznie), płatne do rąk matki małoletnich powodów – H. D. do dnia 15-go każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w płatności którejkolwiek z rat,

II. W pozostałej części powództwo oddala,

III. Koszty postępowania pomiędzy stronami wzajemnie znosi,

IV. Odstępuje od obciążania pozwanych kosztami sądowymi, przejmując je na rachunek Skarbu Państwa,

V. Wyrokowi w punkcie I-szym nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

UZASADNIENIE

H. D. w dniu 17 listopada 2014 r. wniosła do tutejszego Sądu powództwo o zasądzenie alimentów od J. D. i W. D. (2) na rzecz ich małoletnich wnuków: A. D. i W. D. (1) w kwocie po 400 zł miesięcznie poczynając od dnia 17 listopada 2015 r. W uzasadnieniu pozwu podała m.in., iż jest matką samotnie wychowującą dzieci, jest osobą bezrobotną, co miesiąc dostaje na dzieci prawie 500 zł. Dzieci są w wieku 3 i 5 lat. Matka nie posiada żadnego majątku (k. 3).

H. D. w toku całego procesu oraz na rozprawie w dniu 23 kwietnia 2015 r. do chwili zamknięcia rozprawy popierała powództwo i wnosiła o zasądzenie od każdego z pozwanych na rzecz każdego z powodów alimentów w kwocie po 400 zł miesięcznie (k. 33, k. 65, k. 66).

J. D. i W. D. (2) nie uznali powództwa i wnosili o jego oddalenie w całości, a w razie nieuwzględnienia tego stanowiska o oddalenie powództwa w części ponad kwotę 100 zł (k. 16, k. 56, k. 57).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletni A. D. urodzony dnia (...) w P. i W. D. (1) urodzona dnia (...) w P. pochodzą ze związku małżeńskiego P. D. i H. D.. Małoletni są ogólnie zdrowi. Dotychczas nie została przyznana im renta po ojcu. Małoletni A. D. uczęszcza do zerówki, W. D. (1) nie uczęszcza do przedszkola, pozostaje pod osobistą opieką matki. Małoletni nie posiadają własnych źródeł dochodów.

Koszty utrzymania małoletniej W. D. (1) oscylują w granicach kwoty 725 zł miesięcznie. W kwocie tej znajdują pokrycie następujące wydatki: koszty mieszkania na jedną osobę w czteroosobowej rodzinie małoletniej 225 zł, wyżywienie 250 zł, środki czystości i kosmetyki 50 zł, leki 50 zł, odzież i obuwie 150 zł. Koszty utrzymania małoletniego A. D. są wyższe o wydatki szkolne, kulturalne i inne, tj. o kwotę około 100 zł miesięcznie i oscylują w granicach kwoty 825 zł miesięcznie.

H. D. ma 26 lat, z zawodu jest (...). Pozostaje w nieformalnym związku. Mieszka z dziećmi i partnerem w P. w wynajmowanym mieszkaniu. Koszty wynajmu wynoszą 900 zł miesięcznie. H. D. nie pozostaje w stosunku pracy, jest zarejestrowana jako osoba bezrobotna w (...)Urzędzie (...)w P., nie posiada prawa do zasiłku. Pobiera zasiłek rodzinny i zasiłek z tytułu samotnego wychowania dzieci w łącznej kwocie 520 zł miesięcznie. Jest ogólnie zdrowa. Jest w ciąży, termin porodu planowany jest na 14 października 2015 r. Poza małoletnimi A. D. i W. D. (1) nie ma innych osób na utrzymaniu. Partner H. D. pracuje i zarabia około 2000 zł miesięcznie. W opiece nad dziećmi pomagają jej rodzice. Ojciec H. D. pobiera rentę w kwocie około 900 zł miesięcznie, zaś matka pracuje w cukierni jako pracownik fizyczny. H. D. nie posiada żadnego majątku.

P. D. nie żyje. Był synem J. D. i W. D. (2). Nie pozostawał w stosunku pracy, pracował dorywczo.

J. D. ma 65 lat, pobiera z KRS-u emeryturę rolniczą w wysokości 898,57 zł netto miesięcznie. Posiada nieruchomość o powierzchni 60 arów położoną w miejscowości S. zabudowaną budynkiem mieszkalnym, w którym zamieszkuje z mężem, synem, jego żoną i dwojgiem dzieci syna. Nie posiada innych nieruchomości, nie pobiera unijnych dopłat, nie wynajmuje kwater letnikom. Poza emeryturą nie ma innych źródeł utrzymania. Uskarża się na problemy związane z tarczycą i biodrem.

W. D. (2) ma 62 lata, otrzymuje rentę z tytułu niezdolności do pracy w kwocie 856,95 zł. Nie posiada żadnych nieruchomości. Pozostaje pod opieką lekarską, choruje na cukrzycę typu 2, nadciśnienie tętnicze III-ego stopnia i migotanie przedsionków. Wymaga stałego przyjmowania leków i stałej kontroli lekarskiej. Leczy się prywatnie u kardiologa, koszt wizyt wynosi 80 zł miesięcznie. Posiada telefon komórkowy, za którego użytkowanie płaci 25 zł miesięcznie. Poza rentą nie ma innych źródeł dochodów.

J. D. i W. D. (2) są małżeństwem, mieszkają w miejscowości S., prowadzą wspólne gospodarstwo domowe. Koszty utrzymania nieruchomości wynoszą około 290 zł miesięcznie, w tym gaz 57 zł, prąd 163 zł, woda 70 zł. Na leki wydatkują średnio około 150 zł miesięcznie. Przekazywali wnukom paczki, małoletni A. D. otrzymał od nich wyprawkę w postaci przyborów szkolnych, obuwia i odzieży, a małoletnia W. D. (1) dostała obuwie i odzież. Dzieci otrzymały odzież oraz słodycze i zabawki. Nie utrzymują osobistych kontaktów z wnukami. Nie posiadają zadłużeń.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o następujące dowody: odpisy skrócone aktów urodzenia k. 4-5, zaświadczenia k. 19-20, umowę k. 21, informację k. 22, zaświadczenie lekarskie k. 23, faktury VAT k. 24-27, dowody nadania k. 29-30, zaświadczenie k. 32, zeznania J. D. k. 56, zeznania W. D. (2) k. 57, zeznania H. D. k. 66 i k. 33-34.

Ustalenia Sądu znajdują uzasadnienie w przeprowadzonych dowodach, które zostały powołane przy ustalaniu podstawy faktycznej w niniejszej sprawie.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania stron, które są jasne, logiczne i spójne. Sąd nie miał wątpliwości, co do ich wiarygodności w zakresie przedstawianych faktów.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Stosownie do treści art. 128 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (kro) - obowiązek dostarczania środków utrzymania, a także w miarę potrzeby środków wychowania (obowiązek alimentacyjny) obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo.

Zgodnie zaś z treścią przepisu art. 132 kro obowiązek alimentacyjny zobowiązanego w dalszej kolejności powstaje wówczas, gdy nie ma osoby zobowiązanej w bliższej kolejności albo, gdy osoba ta nie jest w stanie uczynić zadość swojemu obowiązkowi lub gdy uzyskanie od niej na czas potrzebnych uprawnionemu środków utrzymania jest niemożliwe lub połączone z nadmiernymi trudnościami.

W przypadku wystąpienia z żądaniem zasądzenia alimentów od osoby zobowiązanej do alimentacji w dalszej kolejności dla udzielenia ochrony takiemu roszczeniu nieodzowne jest wykazanie niedostatku po stronie dziecka. Powszechnie przyjmuje się, że o niedostatku należy mówić nie tylko wówczas, gdy uprawniony nie posiada żadnych środków utrzymania, ale także wtedy, gdy nie mogą być w pełni zaspokojone jego usprawiedliwione potrzeby.

Przechodząc do oceny zgłoszonego przez powodów roszczenia należy wskazać na kilka uwag natury ogólnej. Po pierwsze, iż obowiązek alimentacyjny zobowiązanego w dalszej kolejności (dziadków) nie polega na przerzuceniu na nich niespełnionego obowiązku alimentacyjnego rodziców dzieci, odpowiada on bowiem za własne zobowiązanie, a nie za dług osoby zobowiązanej w bliższej kolejności. Po wtóre: może on być zobowiązany do takich świadczeń m.in. wówczas, gdy uzyskanie od osoby zobowiązanej w bliższej kolejności potrzebnych dzieciom środków utrzymania jest niemożliwe, a osoba zobowiązana do alimentacji mimo odpowiedniej staranności i wykorzystania wszystkich możliwości zarobkowych nie jest w stanie sprostać w całości lub w części swoim obowiązkom względem dzieci i z tego powodu dzieci znalazły się w niedostatku.

W sprawie otworzyła się zatem do oceny kwestia, czy H. D. jest w stanie samodzielnie zaspokoić usprawiedliwione potrzeby małoletnich A. D. i W. D. (1). Zważywszy na możliwości zarobkowe przedstawicielki ustawowej powodów oraz okoliczność, iż ojciec powodów nie żyje - Sąd uznał, iż nie jest ona w stanie zabezpieczyć usprawiedliwionych potrzeb dzieci. Uzasadnieniem stanowiska Sądu jest jego przekonanie, że posiadana w dyspozycji H. D. kwota nie pozwala jej pokryć wszystkich niezbędnych i koniecznych potrzeb syna i córki, które wraz z wiekiem wznoszą się i obejmują nie tylko potrzeby bytowe związane z wyżywieniem, zakupem odzieży i zapewnieniem odpowiednich warunków mieszkaniowych, ale także potrzeby kulturalne i wychowawcze, mające zapewnić prawidłowy im rozwój fizyczny i duchowy. H. D. nie jest w stanie na czas dostarczać dzieciom środków koniecznych do pokrycia ich wszystkich usprawiedliwionych potrzeb. Taka sytuacja prowadzi zatem do stanu niedostatku, w rozumieniu przepisów o alimentacji, po stronie powodów i uzasadnia tym samym dochodzenie alimentów od pozwanych jako osób zobowiązanych do alimentacji w dalszej kolejności. Obowiązek alimentacyjny J. D. i W. D. (2) nie może polegać na przerzuceniu na nich niespełnionego obowiązku alimentacyjnego matki powodów, mogą oni bowiem zostać zobowiązani do partycypowania w kosztach utrzymania wnuków stosownie do ich możliwości zarobkowych i majątkowych.

W rozpoznawanej sprawie H. D. dochodziła od każdego z pozwanych na rzecz małoletnich A. D. i W. D. (1) tytułem alimentów kwoty po 400 zł miesięcznie, łącznie 800 zł miesięcznie. Oszacowała koszty utrzymania dzieci na łączną kwotę 1000 zł miesięcznie, nie uwzględniając w tej kwocie kosztów mieszkania. Biorąc pod uwagę, iż przez usprawiedliwione potrzeby dziecka należy rozumieć nie tylko elementarne potrzeby polegające na zapewnieniu minimum egzystencji, ale także takie, które stworzą uprawnionemu normalne warunki bytowania odpowiadające jego wiekowi, stanowi zdrowia i statusowi rodziców, należało przyjąć, iż kwota wskazana przez przedstawicielkę ustawową powodów nie została przeszacowana i odpowiada rzeczywistym wydatkom na nich, jest to kwota minimalna, jaką musi dysponować, aby zaspokoić podstawowe potrzeby dzieci. Dokonując oceny usprawiedliwionych potrzeb powodów przez pryzmat zasad doświadczenia życiowego Sąd uznał, iż koszty utrzymania małoletniej W. D. (1) oscylują w granicach kwoty 725 zł miesięcznie. W kwocie tej znajdują pokrycie następujące wydatki: koszty mieszkania na jedną osobę w czteroosobowej rodzinie małoletniej 225 zł, wyżywianie 250 zł, środki czystości i kosmetyki 50 zł, leki 50 zł,

odzież i obuwiu 150 zł. Koszty utrzymania małoletniego A. D. są wyższe o wydatki szkolne i kulturalne, tj. o około 100 zł miesięcznie i oscylują w granicach kwoty 825 zł miesięcznie.

W sprawie zostało ustalone, iż ojciec powodów nie żyje, przed śmiercią nie pozostawał w stosunku pracy, małoletni nie otrzymują renty po nim. W tym stanie rzeczy obowiązek zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb powodów spoczywa wyłącznie na ich matce, której aktualne możliwości zarobkowe i majątkowe nie pozwalają na samodzielne zaspokojenie podstawowych potrzeb dzieci. I to oczywiście przesądzało o uwzględnieniu powództwa w ograniczonym zakresie.

Trzeba bowiem zawsze także pamiętać, iż wysokość świadczeń alimentacyjnych od osoby zobowiązanej w dalszej kolejności zależy, zgodnie z ogólnymi regułami, nie tylko od usprawiedliwionych potrzeb osoby uprawnionej, ale również możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego.

Decydująca zatem dla ustalenia wysokości obowiązku alimentacyjnego J. D. i W. D. (2) w niniejszej sprawie stała się ocena ich możliwości zarobkowych i majątkowych, gdyż górną granicą świadczeń alimentacyjnych są zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego. W tym miejscu należy stwierdzić, że przez ustawowe określenie „możliwości zarobkowe i majątkowe” rozumie się nie tylko zarobki i dochody rzeczywiście uzyskiwane ze swojego majątku, lecz te zarobki i dochody, które osoba zobowiązana do alimentacji może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych.

W sprawie zostało ustalone, iż pozwana J. D. pobiera świadczenie emerytalne w kwocie blisko 900 zł netto miesięcznie, jest ogólnie zdrowa, pozwany zaś pobiera rentę w kwocie nieco niższej niż pozwana, jest chory, pozostaje pod opieką lekarską i przyjmuje leki. Pozwani mieszkają w nieruchomości stanowiącej własność J. D., której koszty utrzymania winny ponosić wszystkie tam zamieszkujące osoby, nie zaś wyłącznie pozwani. J. D. i W. D. (2) nie są zobowiązani do alimentowania innych osób, nie utrzymują osobistych kontaktów z wnukami i nie uczestniczą w ich życiu, dotychczas przesłali wnukom dwie paczki z odzieżą, obuwiem i innymi rzeczami. Pozwani nie są zorientowani, jakiego rodzaju odzieży czy obuwiu brakuje małoletnim, nadto istnieje ryzyko, iż zakupione przez nich rzeczy zwyczajnie nie będą dla wnuków odpowiednie (dobre). W ocenie Sądu w zaistniałej sytuacji ich pomoc wnukom nie może ograniczać się do sporadycznej pomocy rzeczowej, ale powinna polegać na comiesięcznej partycypacji w ich kosztach utrzymania. Zdaniem Sądu są oni w stanie bez uszczerbku dla własnego koniecznego utrzymania ze swych, niewątpliwie skromnych, dochodów wygospodarować kwotę po 50 zł miesięcznie na rzecz każdego z wnuków, tj. łącznie kwotę 200 zł miesięcznie.

Kierując się wyżej podniesionymi motywami Sąd uznał, iż J. D. i W. D. (2) winni łożyć tytułem alimentów kwotę znacznie niższą niż dochodzona przez stronę powodową kwota 400 zł miesięcznie. Jako taką Sąd przyjął kwotę 50 zł miesięcznie od każdego pozwanego na rzecz każdego powoda. Kwota ta w ocenie Sądu stanowi górną granicę możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanych, pozwala też, przy uwzględnieniu obowiązku alimentacyjnego H. D. i wsparcia ze strony dziadków macierzystych małoletnich powodów, na pokrycie usprawiedliwionych potrzeb A. D. i W. D. (1). Ponadto, w ocenie Sądu, łożenie na rzecz wnuków zasądzonej tytułem alimentów kwoty po 100 zł miesięcznie, łącznie 200 zł miesięcznie na dwoje wnuków, nie spowoduje gwałtownego pogorszenia sytuacji materialnej pozwanych i nie uniemożliwi im zaspokajania ich własnych usprawiedliwionych potrzeb. Wniosek taki jest tym bardziej uzasadniony, iż pozwani w rozpatrywanej sprawie zgłosili stanowisko alternatywne, wnosząc w razie nieuwzględnienia dalej idącego żądania o oddalenie powództwa ponad kwotę 100 zł. To świadczyć może tylko o tym, iż pozwani liczyli się z koniecznością finansowego partycypowania w kosztach utrzymania wnuków i uznali, iż będą w stanie łożyć na ich rzecz kwotę 100 zł miesięcznie.

Wobec powyższego, na podstawie art. 132 kro w zw. z art. 135 § 1 kro, orzeczono jak w sentencji, oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

Rygor natychmiastowej wykonalności nadano z urzędu na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c.

Sąd odstąpił od obciążania pozwanych kosztami sądowymi na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. – z uwagi na wynik sprawy – znosząc je wzajemnie pomiędzy stronami.